

Tekno-Yaşam

Gürkan Caner Birer [teknoyasam@tubitak.gov.tr]

İnternet Aramalarından Pandemi Takibi

Bir sıkıntımız olduğunda önce Dr. Google'a sormak alışkanlık hâline geldi. Her ne kadar uzmanlar, bir derdiniz varsa doktora görünün dese de arama motorlarında yaptığımız bu araştırmalar toplum sağlığı açısından faydalı da olabilir. Bilim insanlarının yayımladığı bir makaleye göre, COVID-19'la ilgili semptomların arama sıklığına bakılarak pandeminin gidişatıyla ilgili 14 gün öncesinden kestirimlerde bulunmak mümkün. Yani Google'da ve sosyal medya sitelerinde yapılan "başım ağrıyor" ve "koku alamıyorum" gibi aramaları çeşitli istatistiksel yöntemlerle yorumlayarak pandeminin yayılma oranı hesaplanabilir. Bu gibi araştırmalar geçmiş verilerde başarılı sonuçlar verdi. Üstelik bu bilgiler ilgili kamu kurumlarının elindeki diğer bilgilerle birlikte kullanıldığında çok daha anlamlı sonuçlar da verebilir. Elbette zaman içerisinde insanlar bilgilendikçe bu sözcüklerin internette arama sıklığı düşecektir. Örneğin "yüksek ateş" tamlamasının Türkiye'de arama oranına baktığımızda mart ayında yükselişe geçtiğini ancak bugünlerde pek yüksek olmadığını görüyoruz. Öte yandan "koku alamama" araması martta yükselmiş sonra düşmüş, bugünler-

deyse tekrar yükselmiş. İnsanlar yüksek ateş ile COVID-19'u doğrudan ilişkilendirdiğinden olsa gerek artık internette aramıyorlar. Elbette kullanılacak algoritmalar böylesi durumları hesaba katacak şekilde geliştirilebilir. Bu gibi farklı veri kaynaklarının birlikte kullanılmasıyla kısa ve orta vadeli tahminler yapan yazılımlar gelecekte çokça kullanılacak olsa da yeterince test edilmeden algoritmaların yanlış yönlendirebileceğini de unutmamak lazım.

<https://arxiv.org/abs/2007.00756>

"Koku alamama" ifadesinin son bir yılda Google'da arama oranı

"Yüksek ateş" ifadesinin son bir yılda Google'da arama oranı